

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๒-๒๓/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๖๑/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๕๒

วันที่ ๑๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗
มาตรา ๒๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) มาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง
และมาตรา ๒๑๕ หรือไม่

ศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของกลุ่มความ รวม ๒ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตาม
คำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๖๑/๒๕๕๑) ศาลจังหวัดกำแพงเพชรมีคำพิพากษาให้จำเลย
ทั้งสามร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์ หากผิคนัดให้โจทก์บังคับคดียึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของ
จำเลยที่ ๑ ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร รวม ๓ แปลง และยึดที่ดินของ
จำเลยที่ ๓ ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง รวม ๗ แปลง ออกขายทอดตลาด
ชำระหนี้แก่โจทก์ ต่อมาจำเลยทั้งสามผิคนัดชำระหนี้ โจทก์จึงยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อบังคับคดียึดที่ดิน
พร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ ๑ และที่ดินของจำเลยที่ ๓ ออกขายทอดตลาด โดยในสถานการณ์บังคับคดี

- ๒ -

ต่อจำนวนที่ ๓ ศาลจังหวัดระยองได้มีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดี สำนักงานบังคับคดีจังหวัดระยองบังคับคดีแทน โดยขายทอดตลาดที่ดินของจำนวนที่ ๓ ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลแกลง อำเภอเมืองจังหวัดระยอง รวม ๓ แปลง ในการขายทอดตลาดนัดที่ ๑ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ไม่มีผู้ใดสนใจเข้าสู้อราคา เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงได้งดการขายทอดตลาดไว้ และในการขายทอดตลาดนัดที่ ๒ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๑ โจทก์เป็นผู้เสนอราคาสูงสุดแต่เพียงรายเดียว ในขณะที่จำนวนที่สามมิได้ไปดูแลการขายทอดตลาด เจ้าพนักงานบังคับคดีจังหวัดระยองพิจารณาแล้วเห็นว่าราคาที่เสนอสูงสุดเป็นราคาที่สมควรขายได้แล้ว และไม่มีผู้ใดคัดค้านราคาในการขายทอดตลาด จึงอนุมัติให้ขายไปในราคาดังกล่าว

จำนวนที่ ๒ ยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ต่อศาลจังหวัดกำแพงเพชรขอเพิกถอนการขายทอดตลาด โดยกล่าวอ้างว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ได้ส่งประกาศการขายทอดตลาดให้แก่จำนวนที่ ๒ ในฐานะผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีทราบ เนื่องจากเห็นว่าจำนวนที่ ๒ มิใช่เจ้าของทรัพย์สินที่ขายทอดตลาด และมีจำนวนที่ ๑ ในฐานะลูกหนี้ จึงเป็นเหตุให้จำนวนที่ ๒ ไม่ได้เข้าไปดูแลการขายทอดตลาดและมีได้คัดค้านราคาในการขายทอดตลาด เจ้าพนักงานบังคับคดีฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยลักษณะการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๖ วรรคสอง และเจ้าพนักงานบังคับคดีควรจะงดการขายทอดตลาด เนื่องจากศาลจังหวัดกำแพงเพชรเคยส่งคำโต้แย้งที่ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๑๕ ไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว แต่กลับมีคำสั่งอนุมัติให้ขายทอดตลาดที่ดินทั้ง ๓ แปลง ซึ่งเป็นกรณีประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้ทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดขายได้ต่ำกว่าราคาที่ควรจะขายได้ นอกจากนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ เป็นบทบัญญัติที่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๑๕ โดยการตีความและบังคับใช้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๔๐ (๑) (๓) มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) และมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง เนื่องจากเป็นกฎหมายที่บัญญัติเพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปอย่างรวดเร็วตามนโยบายรัฐบาลในขณะนั้น อันเป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้

- ๓ -

ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นประชาชนส่วนน้อย ซึ่งการใช้กฎหมายและการตีความกฎหมายต้องใช้และตีความให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม โดยยุติธรรมเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่

ศาลจังหวัดกำแพงเพชรพิเคราะห์แล้วให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๕๒) ศาลจังหวัดพิษณุโลกมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดี สำนักงานบังคับคดีจังหวัดพิษณุโลก ขายทอดตลาดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลรัษฎา อำเภอมะนัง จังหวัดพิษณุโลก รวม ๒ แปลง ในราคา ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยในการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว จำเลยที่ ๒ ได้คัดค้านราคาในการขายทอดตลาดโดยอ้างว่าทรัพย์สินที่ขายควรจะได้ราคาไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ ได้บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านราคาขายทอดตลาดได้เพียงครั้งเดียว และผู้มีส่วนได้เสียได้ใช้สิทธิคัดค้านราคาในการขายทอดตลาดไปแล้วจึงไม่ฟังคำคัดค้านของจำเลยที่ ๒

จำเลยที่ ๒ ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดพิษณุโลก ขอเพิกถอนการขายทอดตลาดและโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ที่บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิคัดค้านราคาในการขายทอดตลาดได้เพียงครั้งเดียว และให้คำสั่งของศาลชั้นต้นเป็นที่สุด เป็นกฎหมายที่บัญญัติเพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปอย่างรวดเร็วตามนโยบายรัฐบาลในขณะนั้น อันเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นประชาชนส่วนน้อย ซึ่งการใช้กฎหมายหรือการตีความกฎหมายต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ และรัฐสภา คณะรัฐมนตรีรวมทั้งศาลก็ต้องตรากฎหมาย บังคับใช้กฎหมาย และตีความกฎหมายให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม และโดยยุติธรรมเพื่อประชาชนส่วนใหญ่ด้วย จึงขอให้ศาลจังหวัดพิษณุโลกรอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวแล้วส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่

- ๔ -

ศาลจังหวัดพิษณุโลกพิเคราะห์แล้วให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องทั้งสองนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า คำร้องทั้งสองมีประเด็นโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) มาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และมาตรา ๒๑๕ หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๒๑ - ๒๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๑ ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ไม่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และ มาตรา ๒๑๕ คงมีประเด็นตามคำร้องทั้งสองที่โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔๐ มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) และมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๓) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องทั้งสองไว้พิจารณาวินิจฉัยโดยให้ร่วมพิจารณาและมีคำวินิจฉัยไปในคราวเดียวกันเพื่อความสะดวก ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล

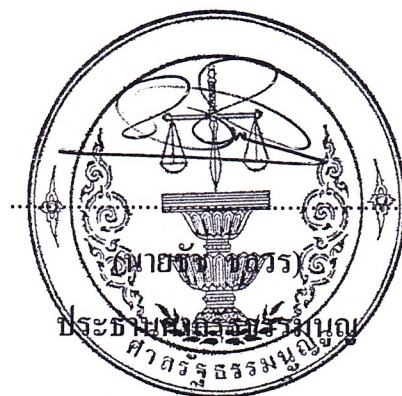
พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา และเป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์เพื่อให้การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาสมาถ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้

- ๕ -

ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ผู้เข้าสู่ราคาในการขายทอดตลาด หรือผู้ซื้อทรัพย์สินโดยสุจริต จากการขายทอดตลาด บทบัญญัติดังกล่าวเป็นไปตามหลักนิติธรรมอยู่แล้ว จึงไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมีใช้เป็นบทบัญญัติที่ไปขัดขวางสิทธิในกระบวนการยุติธรรมและสิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง ไม่ได้ขัดขวางสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลในการได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม จึงไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ด้านกฎหมายและการยุติธรรม จึงไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) นอกจากนี้ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติในชั้นบังคับคดีเพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปตามคำพิพากษาของศาล มิได้มีความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปโดยยุติธรรม ตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ และได้ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของผู้พิพากษาและตุลาการในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย อันจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ดังนั้น คำโต้แย้งตามคำร้องทั้งสองจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้องทั้งสอง

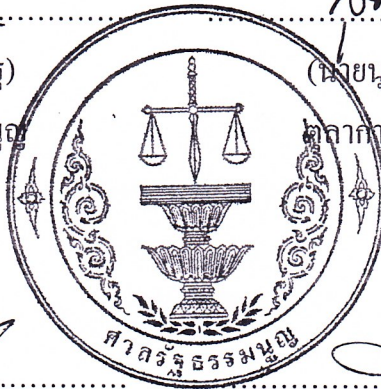
(คำสั่งที่ ๒๒-๒๓/๒๕๕๔)

(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเจริญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายณรงค์ มาประสิทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลนุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวัตน์ สร้อยพิสุทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ